

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אחרק

נגד

הנאשם

אריאל רביבו

ע"י ב"כ עו"ד נקש

הכרעת דין

האישום והמחלוקת

1. המדינה מאשימה את הנאשם בזיוף שטרי כסף והחזקת חומר לזיוף שטרי כסף.
2. **נתוני הרקע** העיקריים בתיק, **אינם שנויים במחלוקת**.
3. ביום 15.8.08 נערך חיפוש בביתו של הנאשם. נתפסו 92 שטרות כסף במקומות שונים בדירה, בסכום העולה על 7000 ₪. אין מחלוקת כי הנאשם הוריד מהאינטרנט תמונות של שטרי כסף למחשבו האישי, הדפיס שטרות על נייר מסוג A4 רגיל, באמצעות מדפסת לייזר צבעונית, גזר את שטרי הכסף והניחם במקומות שונים בביתו.
4. אין מחלוקת כי חלק נכבד מהשטרות היו מונחים בחבילות בתוך ארון הבגדים. השטרות אשר היו גמורים, היו באיכות טובה מבחינה זו שההדפסה על החזית תאמה את ההדפסה על הגב ואף היו גזורים באופן מדויק למדי.
5. למעשה, **המחלוקת בין הצדדים**, מתמקדת במספר נקודות קטנות, אך כאלה אשר לדעת הסנגור יש בהן כדי להביא לזיכוי. המחלוקת העיקרית היא על היסוד הנפשי שעמד מאחורי המעשה. גרסת הנאשם היא כי השטרות הוכנו למטרות שעשוע בלבד, ולא למטרות הונאה.
6. מחלוקת נוספת היא אם, בהתחשב בהדפסה על נייר A4 מצוי, ולא נייר הדומה לשטרות הכסף, אין מדובר בזיוף הניכר מיידית לעין כל. מבחינה משפטית, אם אכן מדובר בזיוף שקל עד מאוד להבחין בו, הרי שלדעת הסנגור יש מקום לטענה כי המעשה הוא ב"זוטי דברים" או לחלופין אין להרשיע בעבירת הזיוף החמורה אלא

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

- בסעיף אחר קל יותר. לדעת הסנגור, האיכות הירודה של השטרות מלמדת על כך שלא הייתה כוונה להונות, שהרי לא ניתן לבצע הונאה בשטרות כאלה.
7. עוד מחלוקת קטנה וחשובה בין הצדדים היא אם הנאשם אמר תחילה לשוטר שערך את החיפוש כי אינו יודע את מקורן של חבילות השטרות אשר נמצאו בארון הבגדים. טענת הנאשם היא כי מיד הודה כי הן שלו, ואך אמר לשוטר כי אינו זוכר מתי הניחן שם.
8. לעניין הראיות, מטעם התביעה העיד אחד השוטרים שנכח בחיפוש. הנאשם העיד לעצמו. במהלך הדיון הוגשו השטרות עצמם, חוות דעת מז"פ אודות השטרות, דו"חות של שוטרים אודות החיפוש וכן הודעת הנאשם.
9. בהתחשב בכך שהנאשם, למעשה, מודה בכל הרכיבים הפיזיים המיוחסים לו, כל שנותר הוא לבחון את עדותו מול ראיות התביעה.

עדות הנאשם

10. הנאשם מספר (עדותו מתחילה בעמוד 13 לפרוטוקול) כי היה ילד בן 18 בעת האירוע ו"מתלהב". הוא ראה באינטרנט שטרות והוריד למחשבו. שטרות מסוג 20, ש, 50 ש, 100 ש ואף 200 ש. הוא הדפיס וזה יצא יפה. לפיכך המשיך להדפיס בתור משחק. לדבריו, לא "עלה לו בראש" כלל לעשות משהו בניגוד לחוק.
11. במסגרת החקירה הנגדית, הסביר כי חומרי ההכנה לא עלו ביוקר. המחשב היה תרומה שקיבלה אחותו, ראשי דיו ריקים שהיו במקום קיבל מחבר, הנייר והדיו רגילים ולפיכך ההשקעה לא הייתה רבה. הוא דחה את הטענה המשתמעת כי הושקע סכום כסף משמעותי בהכנת השטרות (עמ' 15 לפרוטוקול).
12. לעניין השטרות שהיו בארון הבגדים, הנאשם טען כי אלה לא הוחבאו שם בין הבגדים כפי שתיאר זאת הבלש, אלא רק הונחו שם. הם אכן היו בתוך שקיות, והונחו כך כדי שלא יתפזרו. מכיוון שהיו לו מספיק שטרות הוא הפסיק להדפיס, ושמר אותם.
13. לשאלה מדוע הוא הדפיס כל כך הרבה שטרות ולא הסתפק בניסויים מוצלחים בודדים של ההדפסה, השיב כי טבע האדם שכל שיש לו מנה רוצה מאתיים (עמוד 16).
16. הוא הודה כי מדובר היה בהרבה עבודה (עמוד 17).

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

14. הנאשם הכחיש את הטענה כי אמר לבלש, בעת מציאת ה"סטפות" בארון כי אינו יודע של מי הם. אם כי אישר שאמר שאינו זוכר איך הם הגיעו לשם (עמוד 17). לדבריו השוטר אינו משקר, אולם כאשר נשאל אם ייתכן שאמר את הדברים בכל זאת, השיב "קשה לי להאמין אבל הכול יכול להיות" (עמ' 18 שורה 14).

15. התובעת התעמתה עם גרסת הנאשם לפיה הוא הדפיס 4 שטרות על כל דף, וטענה כי לא כך היה, אלא שטר אחד על כל דף של A4, כמו ההדפסות החלקיות שנמצאו אצלו, שהן שטרות בודדים. הנאשם עמד על הטענה כי היו 4 שטרות לכל הדפסה, ואמר לגבי הדפים הבודדים "יכול להיות שזה פק שיצא או משהו אני לא זוכר" (עמוד 19, שורה 8).

16. לאחר הדברים האלה נשאל הנאשם לגבי השאלה העיקרית, לשם מה בכלל הדפיס את כל השטרות האלה. הוא אישר כי אמר בחקירתו שהמטרה הייתה משחק מונופול (עמ' 19, שורה 21). לשאלה מדוע לא אמר זאת לבלש השיב כי הבלשים הקיפו אותו בשאלות צעקות וסטירות, ולכן לא השיב כדבעי (עמ' 20 למעלה).

17. הנאשם אישר כי מעולם לא טען בחקירתו ולא בשום מקום אחר כי הוכח על ידי השוטרים, וכי טענה זו נשמעת לראשונה בחקירה הנגדית. לדבריו, לא סיפר ולא הגיש תלונה במח"ש. זאת, משום ש"הם הרגיעו אותי וביקשו סליחה ואני גבר וסולח להם" (עמ' 20). לדבריו, הרקע היה שהוא התחצף לשוטרים ולכן הם נתנו לו "שתיים שלוש להרגעה" (שם).

18. הנאשם טען כי מסר גרסה סדורה בחקירה, משום שהיה שוטר מבוגר שדיבר אליו בכבוד, אולם, עם הבלשים שמר על זכות השתיקה כי היה מבולבל ולחוץ (עמ' 20 – 21).

19. לשאלה מדוע לא סיפר בחקירתו הראשית כי השטרות נועדו למשחק מונופול, הסביר כי השטרות נועדו סתם למשחק, גם למונופול, אך לאו דווקא (עמ' 21). לשאלה למה השטרות יכולים לשמש מלבד מונופול השיב הנאשם "כל דבר שאינו נוגד את החוק" (עמוד 22).

20. לעניין איכות השטרות, הציגה התובעת לנאשם את הטענה כי בפרקליטות הצליחו למסור שטר לפרקליטה והיא האמינה. הנאשם השיב שזה אפשרי משום שלא חשדה שבמקום כזה יתנו לה שטר לא חוקי. אולם לדבריו בני אדם רגילים בחנויות היו מבחינים שזה מזויף "במגע, בראיה ובטח שבבדיקה" (שם, שורה 22). כאשר התובעת

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

הציעה שאדם מן היישוב לא מסוגל להבחין בזיוף השיב הנאשם "תביאי שטר אמיתי מולם ואז תביני כמה שזה מצחיק" (עמ' 22).

21. תשובה מעניינת מאוד השיב הנאשם לטענתה המסכמת של התובעת כי הוא אכן התכוון לרמות, ואין מדובר במשחק של ילד בן 18. הנאשם השיב "גם ונניח ואדם אחר כן היה חושב לעשות כך, כל עוד שלא נתפס בחוץ את יכולה לאחוז בלמפה. השופט יחליט מה רציתי לעשות עם השטרות האלה" (עמ' 23 לפרוטוקול).

דיון עובדתי

22. לאחר שמיעת עדותו של הנאשם, לא אוכל לקבלה.
23. ראשית, אין חולק כי השטרות מזויפים באיכות מספקת כדי לגרום הנאה לנאשם מעצם היכולת להגיע לתוצאה כה טובה, כפי שהעיד בעצמו. דווקא ההצלחה החזותית במראה שטרות, לגרסתו, הניעה אותו להמשיך בביצוע הזיוף.
24. לא אוכל לקבל את טענת הנאשם כי מדובר בשטרות שלגביהן אין לטעות או שלא ניתן לבצע בהם מעשה מרמה. אכן, השטרות מודפסים על נייר רגיל. ייתכן בהחלט שסוחר מנוסה, ובודאי אדם חשדן, ישימו לב לזיוף, אם יקבלו שטר כזה ליד ויחוש בו. שכן, ניתן לחוש בהבדל בין שטר כזה לשטר אמיתי במגע מודע.
25. אולם, אין מדובר בזיוף באיכות שאין בה כלל כדי להטעות, כגון, צבע שונה עד מאוד, או שטרות עם סימון בולט כי מדובר בדוגמא או משחק. מדובר בשטרות אשר בהחלט יכולות להטעות אדם רגיל המקבל שטר כזה לבדו לידיו, מבלי שהוא משווה על אתר לשטר אמיתי, במהלך עסקים טבעי, כפי שאף הנאשם אישר, באומרו "תביאי שטר אמיתי מולם ואז תביני כמה שזה מצחיק" (עמ' 22). משמע, הנאשם מודע לכך כי אדם לא עירני עלול לטעות, אם לא יהיה לו שטר אמיתי להשוואה.
26. יתרה מזו, אין לי ספק כי השטרות נראים איכותיים מספיק כדי שעבריין אשר ינסה להטעות, על ידי הכנסת שטרות כאלה לחבילת שטרות, או על ידי נתינתם לאדם לא מנוסה, כגון נער העובד בחנות, תייר או עובד זר, נוטל סיכון נמוך מאוד שייתפס על אתר.
27. גרסתו של הנאשם לפיה זייף את השטרות לשם הנאה בלבד גם כן נדחית. ראשית, מקובלת עלי עדות הבלש לפיה התנער מאחריות לשטרות המפלילות ביותר, החבילות הגדולות של השטרות, אשר נמצאו בארון הבגדים רק לאחר שהבלש הזיז את

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

הבדים. התנערות ממנה התנער הנאשם (אם כי הודה בחצי פה, כאמור, שייתכן שאמר את הדברים).

28. אף התופעה המוזרה בה הנאשם מעלה לראשונה בחקירה הנגדית טענה, שלא הופנתה אפילו כלפי הבלש עצמו בעדותו, כי ננקטה נגד הנאשם אלימות, מפתיעה, ומקשה על קבלת עדותו בכלל.

29. אינדיקציית מהימנות נוספת, קטנה אך בעלת משקל מסוים, יש בהתבטאות הנאשם בסוף החקירה: "גם ונניח ואדם אחר כן היה חושב לעשות כך, כל עוד שלא נתפס בחוץ את יכולה לאחוז בלמפה" (עמ' 23 לפרוטוקול). התבטאות זו יש בה שני פנים מטרידים, האחד היא נכונות הנאשם "להניח". הפן העיקרי הוא בהתבטאות אודות קושי של התובעת להוכיח את טענתה. דובר אמת בדרך כלל מרוכז באמת שלו, ופחות ביכולת של הצד שכנגד להוכיח את התזה שכנגד.

30. מעבר לעצם ההתרשמות, ישנם נתונים המקשים על קבלת דברי הנאשם. הנאשם לא מסר את גרסתו לבלשים. בהודעתו במשטרה אמר רק כי הכין את אותן ערימות שטרות לצורך משחק מונופול (שורה 11). אולם, השטרות לא נמצאו בתוך קופסה של מונופול, או בסמוך למשחקים, אלא בארון, מתחת לבגדים (כעולה בבירור מנ/1).

31. עוד יש לתמוה על הנאשם אשר לא הביא מי מבני משפחתו לעדות. לדבריו, כל בני המשפחה ראו את השטרות וידעו כי הם נעשו "בצחוק". הוא אפילו סיפר כי אחיותיו הקטנות סייעו לו בגזירה. הנאשם לא הביא מי מהם על מנת שיעיד כי ראו את השטרות, כי הנאשם אכן שיחק עמן אי פעם בפועל, או אמר כי בכוונתו לשחק עמן. אין צורך לפרט את משמעות העובדה שלא הובאה ראיה שניתן היה להביאה להוכחת טענה שנטענה.

32. מעבר לכך, יש לשים לב כי הכנת השטרות דרשה עבודה רבה כפי שהודה הנאשם. אין מדובר בפעולה ממושכת אחת שניתן לראותה כשקיעת אומן לתוך יצירה. מדובר בהדפסה מדויקת מאוד, של גב ואחור, גזירה רבה ומדויקת ביותר. קשה לקבל את הטענה כי כל העבודה הזו הושקעה, פעם אחר פעם, שטר אחרי שטר, עשרות פעמים, אך ורק על מנת לשחק בסוף, או מתוך הנאה צרופה של עצם הכנת השטרות.

33. אכן, לא הוכחה פוזיטיבית כל מטרה בייצור השטרות. אין כל ראיה כי הנאשם ניסה בפועל לעשות שימוש בשטרות האלה, או הכין אותם באופן כלשהו לפעולת הונאה. הנסיבות, איכות השטרות, ריבויים והחבאתם מעוררים יחד חשד כבד מאוד כי הכוונה אכן הייתה לעשות בהן שימוש כלשהו לשם הונאה. אולם אין מדובר בנסיבות

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

שהן מספיקות כדי להסיק, מעבר לספק סביר, מעצם הנסיבות, כי מטרת החזקתם הייתה ההפצה על דרך ההונאה. זאת, למרות שגרסתו של הנאשם לגבי המניע, נדחתה. 34. המסקנה היא כי לכאורה מדובר ב"שטר הנחזה כשטר כסף" כהגדרתו בסעיף 462 לחוק העונשין תשל"ז – 1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק"). עוד אין מנוס מן המסקנה, כי אף שמחמת הספק לא הוכחה כוונה להונות דווקא, לא הוכחה כל מטרה אחרת לשימוש בשטרות.

דיון משפטי

35. על פי כתב האישום ביצע הנאשם עבירות על-פי סעיפים 1/462, 2/462 וכן 5/464 לחוק העונשין. יש לבחון סעיפים אלה אחד לאחד.
36. ראשית, לעניין עצם היות שטרות אלה, שאין באיכות מעולה, אך באיכות מספקת להטעות, במהלך פעילות מהירה ורגילה, אדם מצוי, שאינו סוחר מיומן או חשדן במיוחד. טוען הסנגור כי איכות כזו אינה מספקת כדי להיחשב "שטר הנחזה כשטר כסף".
37. התביעה בהקשר זה הפנתה לע"פ 4961/91 אלעג'ן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, ניתן ביום 1.3.92). שם הורשע הנאשם בגין החזקת שטרות מזויפים, אף על פי שהשטרות היו כאלה ש"כבר ממבט ראשון" ניכר היה שזויפו. דא עקא, שערכו של אותו מקרה כתקדים נמוך. שכן באותו מקרה השאלה הייתה אחרת לגמרי. שם נבחן אם האיכות מספיק גרועה על מנת להוכיח את היסוד הנפשי של הנאשם כי ידע שהשטרות מזויפים. כאן השאלה היא הפוכה, אם השטרות מספיקים כדי להיחשב "נחזים" כשטרות אמיתיים.
38. ככל שמצאתי בפסיקה, אכן בדרך כלל הבחינה של איכות השטרות הייתה בהקשר לטענה של נאשם כי איכותן כה טובה, עד כי בעצמו לא ידע שהשטרות מזויפים כאשר קיבלם. טענה שלעיתים התקבלה ולעיתים לא, לפי נסיבות כל מקרה.
39. אולם, במקרה דנן אין מחלוקת כי השטרות מזויפים וכי הנאשם עצמו זיפן וממילא ידע. השאלה היא אם עומדות הן באיכות מינימאלית כדי להיחשב כמזויפות. יחד עם זאת, כאמור לעיל, במבט על השטרות, לא אוכל לקבל את הטענה כי איכות השטרות כה ירודה, עד כי אין הם "נחזים" כשטרות אמיתיים. לטעמי, די בכך ששטר נחזה בדוחק כאמיתי, ורק פתי (שאינו פסול דין) יאמין, כדי להחשיבו לשטר מזויף.

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

השטרות במקרה דנן יוצרו באיכות גבוהה יותר מסף מינימאלי זה. כאמור, איכותם מספקת כדי להטעות אדם מן היישוב, שאינו עומד על משמרתו באופן מיוחד, ודי בכך כדי להיחשב כשטרות הנחזים כשטרות אמיתיים.

40. שאלה מעניינת היא היחס בין "חיקוי שטר" לפי סעיף 463 לחוק, שהוא מעשה עוון קל, לבין "זיוף שטר" לפי סעיף 462 שהוא מעשה פשע. שכן אף סעיף 463, מכיל רכיבים של שטר "שיש בו כדי להטעות" ועוד הגדרות חלופיות. אולם, עיון באותו סעיף הכולל גם חלופות קלות מאוד של המעשה, כגון, זיוף חלק של שטר או זיוף "הדומה מבחינה כלשהי" אף שאין בו כדי להטעות, מלמד כי סעיף זה אינו הסעיף המתאים למעשיו של הנאשם דנן.

41. צודק הסנגור כי על מנת להרשיע **בעבירה לפי סעיף 462(1)** יש צורך להוכיח יסוד נפשי מיוחד של "כוונה להונות". כמפורט לעיל, לא הוכחה כוונה כזו ואין בנסיבות ההחזקה כדי להקים חזקה בדבר כוונה כזו. אכן החשד כבד, אך לא ניתן לומר שהיסוד הנפשי הוכח מעבר לכל ספק סביר. **נוכח קיומו של ספק זה, יש לזכות את הנאשם מעבירה לפי סעיף 462(1).**

42. לעניין **סעיף 462(2)**, די בכך שהנאשם החזיק או שמר שטר הנחזה כשטר כסף "ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק בדין". הנאשם הודה כי החזיק את השטרות האמורים אשר נתפסו בחדרו. גרסתו, נדחתה ובוודאי שאינה יכולה לשמש "הצדק בדין". לפיכך, **אין מנוס מהרשעת הנאשם בעבירה לפי סעיף זה.**

43. עוד יוחסה לנאשם עבירה לפי סעיף **464(5)** שעניינו: "משתמש בלוח, חומר, מכשיר או ציון כאמור בסעיף זה לעשיית שטרי כסף או להדפסתם, או שומר או מחזיק אותם בידועין". אותו "ציון כאמור" מפנה לס"ק 464(3) "גורם, בערמה או בתחבולה, כי מלים, ציון או סימן כאמורים בפסקה (2) או המכוונים להיות דומים להם והעשויים להתקבל כמוהם, יופיעו בגופו של נייר כשהם נראים לעין".

44. הנאשם החזיק בחומרה פשוטה למדי ובמכשירים פיזיים ביתיים כמעט רגילים. אולם, אין ספק כי במישור התוכנה, אותן תמונות מחשב אשר החזיק הנאשם במחשבו ואשר בהן עשה שימוש, הם בבחינת "ציון", בו עשה הנאשם שימוש להדפסת שטרי הכסף. אף המחשב הביתי עצמו, המשולב במדפסת הלייזר עם הדיו הצבעוני, בידיו של הנאשם הפכו בפועל ל"מכשיר" לעשיית שטרי כסף בהם השתמש הנאשם להדפסת שטרי כסף. לפיכך, **אין מנוס מהרשעתו בעבירה לפי סעיף 464(5).**

בית משפט השלום בקריית גת

13 אוקטובר 2010

ת"פ 10-02-36877 מדינת ישראל נ' רביבו

בפני כב' השופט אלון אינפלד

45. התוצאה היא, אפוא, שהנאשם מורשע בכל המעשים שיוחסו לו בכתב האישום, למעט קיומה של הכוונה להונות, למרות שגרסתו שלו גם כן נדחתה. לפיכך, הנאשם מורשע בעבירות לפי סעיף (2)462 ולפי סעיף (5)464 לחוק העונשין, אך מזוכה מעבירה לפי סעיף (1)462 לאותו חוק.

ניתנה היום, ה' חשון תשע"א, 13 אוקטובר 2010, בנוכחות הנאשם, סגורו עו"ד נקש והתובעת עו"ד אחרק.

אלון אינפלד, שופט